

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora
Institutionen för svenska språket

1SS16U Svenska som andraspråk för lärare i kommunal vuxenutbildning i SFI, 30 hp (1-30 hp). Ingår i Lärarlyftet, 30 högskolepoäng

Swedish as a second language for teachers in the municipal adult education and SFI, 30 credits (1-30 credits), 30 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2026-03-05.

Reviderad 2026-05-08. Revidering av kurslitteratur.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt pågående anställning som lärare.

Mål

Delkurs 1. Andraspråksutveckling och andraspråksundervisning, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

1. redogöra för andraspråksutveckling ur kognitiva, interaktionella och samhälleliga perspektiv (kunskap och förståelse),

2. redogöra för aspekter som kan påverka individens möjlighet till utveckling av svenska som andraspråk och funktionell flerspråkighet (värderingsförmåga och förhållningssätt),
3. tillämpa kunskap om andraspråksutveckling genom att utforma undervisningsmoment för SFI med utgångspunkt i aktuella styrdokument (färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt).

Delkurs 2. Grammatik och fonetik ur andraspråks- och tvärspråkliga perspektiv, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

1. redogöra för fonetikens grunder genom att analysera och beskriva andraspråksinlärares uttal, (kunskap och förståelse),
2. planera uttalsundervisning i relation till särdrag i svenskans uttal (färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt),
3. redogöra för det svenska språkets grammatiska struktur i tvärspråkligt perspektiv (kunskap och förståelse),
4. planera grammatikundervisning som inkluderas i läs- och skrivundervisning och bidrar till elevers metaspråkliga medvetenhet, (färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt).

Delkurs 3. Litteracitetsutveckling för vuxna, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

1. redogöra för ordbildning, ordförrådets inre och yttre struktur och ordinläring (kunskap och förståelse),
2. planera undervisning för redan litterata elevers fortsatta litteracitetsutveckling och ge förslag på hur undervisning kan anpassas till elevers individuella förmågor och förutsättningar, (färdighet och förmåga),
3. redogöra för vuxnas grundläggande litteracitetsutveckling och hur undervisning kan utformas för att bidra till sådan utveckling, (kunskap och förståelse).

Delkurs 4. Andraspråksdidaktik och bedömning, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

1. ge exempel på och diskutera hur undervisningsmoment som innefattar läsning kan planeras, genomföras och utvärderas utifrån ett didaktiskt perspektiv och styrdokument för sfi, (färdighet och förmåga),
2. värdera och motivera val av skönlitterära texter och hur dessa förhåller sig till vuxna flerspråkiga elevers språkfärdighetsnivå och progression, (värderingsförmåga och förhållningssätt),
3. diskutera didaktiska aspekter på uppgiftskonstruktion i förhållande till bedömning och betygsättning, (värderingsförmåga och förhållningssätt),
4. bedöma vuxna andraspråkselevers skriftliga och muntliga produktion i enlighet med styrdokument för SFI (färdighet och förmåga).

Innehåll

Delkurs 1. Andraspråksutveckling och andraspråksundervisning i SFI, 7,5 hp

I delkursen ges en introduktion till andraspråksutveckling och andraspråksundervisning på SFI ur kognitiva, interaktionella och samhällsliga perspektiv. Migration, identitetsskapande och social inkludering berörs liksom hur lärares medvetna och kritiska förhållningssätt i undervisningen kan påverka individens möjligheter till andraspråksutveckling och utveckling av funktionell flerspråkighet. Undervisningsformer och arbetssätt introduceras och prövas, anpassade för SFIs olika

studievägar och kurser.

Delkurs 2. Fonetik och grammatik ur ett andraspråksperspektiv, 7,5 hp

I delkursen ges grundläggande kunskaper om det svenska språksystemet ur ett andraspråksperspektiv. De svenska språkljudens produktion och beskrivning studeras i jämförelse med andra språk. Därtill behandlas fonologisk och lexikal typologi i olika språk liksom attityder till brytning. Uttalsundervisning för vuxna diskuteras i ett didaktiskt perspektiv. Grammatiken studeras och tillämpas i analyser av läromedels-
texter och autentiska elevtexter. Kursen ger en introduktion till hur man kan arbeta med grammatikundervisning i läs- och skrivundervisning och därmed bidra till elevers metaspråkliga förmåga. Undervisningsexemplen anknyter till styrdokument för SFI.

Delkurs 3. Litteracitetsutveckling för vuxna, 7,5 hp

I delkursen behandlas teoretiska och didaktiska aspekter av vuxnas litteracitetsutveckling på ett nytt andraspråk. Undervisning diskuteras även ur kritiska och multimodala perspektiv på litteracitet. Delkursen innehåller tre block: ordförrådsutveckling, undervisning för elever som redan läser och skriver, samt undervisning för elever som utvecklar grundläggande litteracitet. Undervisningsformer och arbets sätt introduceras och prövas, anpassade för SFIs olika studievägar och kurser. Vidare berörs specialpedagogiska aspekter på litteracitetsutveckling.

Delkurs 4. Andraspråksdidaktik och bedömning, 7,5 hp

I delkursen fördjupas området andraspråksdidaktik för vuxnas språkutveckling, och särskilt behandlas läsning och litteraturdidaktik för SFIs olika studievägar. Stor vikt läggs vid det konkreta arbetet med planering och genomförande av undervisning. Vidare behandlas didaktiska aspekter på uppgiftskonstruktion i förhållande till formativ och summativ bedömning. Sambanden mellan mål, kunskapsinnehåll, bedömning och betygsättning behandlas teoretiskt och i praktisk tillämpning.

Undervisningsformer

Kursen ges som digital deltidskurs med stöd av digital lärplattform och genomförs i huvudsak asynkront med inspelade föreläsningar och diskussioner i skriftliga forum. Digitala synkrona träffar förekommer i kursen.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. I samtliga examinationer ställs krav på funktionell och i huvudsak korrekt muntlig och skriftlig språkbehandling. Bedömningsgrunder för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. Provmoment omfattande 14 högskolepoäng måste ha betyget Väl godkänd för att slutbetyget ska bli Väl godkänd. Inget samlat betyg ges på respektive delkurs.

Delkurs 1, Andraspråksutveckling och andraspråksundervisning (7,5 hp)

examineras genom *Andraspråksutveckling ur olika perspektiv* (2,5 hp) muntlig individuell examination (U/G), *Undervisningsformer och arbets sätt med vuxna elever* (2 hp) muntlig gruppexamination (U/G), *Andraspråksutveckling och andraspråksundervisning utifrån ett i uppgiften presenterat undervisningsupplägg* (3 hp) skriftlig individuell examination (U/G/VG).

Delkurs 2, Grammatik och fonetik urett andraspråksperspektiv (7,5 hp),

examineras genom *Analys av andraspråksinlärares uttal* (2 hp) skriftlig individuell examination (U/G/VG), *Uttalsdidaktik* (1,5 hp) muntlig individuell examination (U/G),

Grammatisk analys (2 hp) skriftlig individuell examination (U/G/VG),
Grammatikdidaktik (2 hp) muntlig individuell examination (U/G).

Delkurs 3, Litteracitetsutveckling för vuxna (7,5 hp), examineras genom
Ordförrådsutveckling (2,5 hp) muntlig individuell examination (U/G), *Undervisning för grundläggande litteracitetsutveckling* (2,5 hp) muntlig gruppexamination (U/G),
Undervisning för fortsatt litteracitetsutveckling (2,5 hp) muntlig individuell examination (U/G/VG).

Delkurs 4, Andraspråksdidaktik och bedömning (7,5 hp) examineras genom
Andraspråksdidaktik för vuxna andraspråkselever (2,5 hp) muntlig individuell examination (U/G/VG), *Litteraturredidaktik för vuxna andraspråkselever* (2,5 hp) skriftlig individuell examination (U/G/VG), *Bedömning och betygsättning* (2,5 hp) muntlig gruppexamination (U/G).

Omexamination ges i enlighet med *Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet*. I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:

1SS130 Svenska som andraspråk, grundkurs, 30 hp; 1SS15U Svenska som andraspråk för lärare i den kommunala vuxenutbildningen och SFI, 30 hp; 1SS150 Svenska som andraspråk för lärare i den kommunala vuxenutbildningen och SFI, 30 hp.

Kurslitteratur och övriga läromedel

För samtliga delkurser gäller att artiklar kan tillkomma eller bytas ut. I flera titlar läses utdrag efter lärarens anvisningar.

Gemensam litteratur för samtliga delkurser:

Kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, Skolverket.

Kommentarmaterial till kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, Skolverket.

Så använder du kursplanen – kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Skolverket.

Blomström, V. & Wennerberg, J. (2021). *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. 356 s. ISBN:9789144151045.

Delkurs 1

Colliander, H., Nordmark, S., Dahlstedt, M. & Fejes, A. (2022). *Komvux i svenska för invandrare: Möjliggörande eller begränsande för social inkludering?* 64 s. Linköpings universitet. (Delas i kursrummet som pdf.)

Hedman, C. (2012a). Läsutveckling hos flerspråkiga elever. I S. Eva-Kristina (red.). *Flerspråkighet i skolan: Språklig utveckling och undervisning*. s. 78–97, 19 s. Natur och Kultur. ISBN: 9789127421721. (Delas i kursrummet som pdf.)

Hägerfelth, G., Dabeski, G., Söderström Lareu, M. & Olofsson, M. (red.). (2011). *Greppa språket: ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*. 148

s.Skolverket. (Delas i kursrummet som pdf.)

Jonsson, C., Ovegård, L. & Tingsell, S. (2021). *Flerspråkighet i arbete*. <https://www.isof.se/utforska/publikationer/publikationer/2021-04-29-flersprakighet-i-arbete> (Delas i kursrummet som pdf.)

Lindberg, I. (2025). *Med andras ord: om att erövra och leva med ett nytt språk som vuxen*. 192 s. Natur & Kultur. ISBN: 9789127466883.

Rosén, J. (2015). I det interkulturella gränslandet. *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, 21(60), s. 53–60, 8 s. (Delas i kursrummet som pdf.)

Svensson, G., Rosén, J., Straszer, B. & Wedin, Å. (red.). (2018). *Greppa flerspråkigheten – en resurs i lärande och undervisning*. 162 s. Skolverket. (Delas i kursrummet som pdf.)

Litteratur om ca 200 sidor kan tillkomma.

Delkurs 2

Bijvoet, E. (2024). *Uppfattningar och uppskattningar av ”svenska med något utländskt”*: En studie om attityder till brytning och förortsklang i Sverige. Rapport från Språkrådet. 95 s. ISBN 978-91-89767-03-4. (Delas i kursrummet som pdf.)

Källström, R. (2012). *Svenska i kontrast: tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. Studentlitteratur. 221 s. ISBN: 9789144055732. (Valda delar efter lärarens anvisningar, återkommer i delkurs 3)

Johansson, Victoria, Carling, Gerd & Holmer, Arthur m.fl. 2013. *Språket, människan och världen: människans språk 1–2*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 6. 125–164. 40 s.

Lövestam, S. (2016). *Grammatikundervisning : för sfi och sva*. 118 s. Natur & Kultur. ISBN: 9789127445642

Myhill, D. (2018). Thinking differently about grammar- *Lisetten*, 3, s. 27–29, 3 s. (Delas i kursrummet som pdf.)

Thorén, B. (2023). *Svensk fonetik och uttalsundervisning*. 183 s. Morfem. ISBN: 9789188419323.

Walldén, R., Eiesland, E. A. & Laake, S. (2025). Supporting adult L2 learners' contextualized grammar knowledge and presentation skills when working with tasks related to work placements. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 25(1), 29 s. <https://doi.org/10.21248/l1esll.2025.25.1.830>. (Delas i kursrummet som pdf.)

Zetterholm, Elisabeth & Tronnier, Mechtild. (2017). *Perspektiv på svenskt uttal. Fonologi, brytning och didaktik*. Lund: Studentlitteratur. 152 s. ISBN: 9789144075297. (Valda kapitel enligt lärarens anvisningar)

Litteratur om ca 100 sidor kan tillkomma.

Referenslitteratur:

Flyman Mattsson, A. (2021a). *Andraspråkets grammatik*. 224 s. Studentlitteratur. ISBN: 9789144129129.

Flyman Mattsson, A. (2021b). *Andraspråkets grammatik – övningsbok*. 144

s. Studentlitteratur. ISBN: 9789144129136.

Ballardini, K., Stjärnlöf, S. & Viberg, Å. (1986). *Svensk grammatik: svensk grammatik på svenska*. Natur & Kultur. ISBN: 9789127501492.

Rosenqvist Håkan. (2007). *Uttalsboken*. Svenskt uttal i praktik och teori. 96 s. Natur & Kultur. ISBN: 9789127406452.

Delkurs 3

Basaran, H. (2020). *Digitala verktyg och andraspråksutveckling hos vuxna*. Skolverket. 26 s. ISBN: 978-91-7559-356-2.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=6866> (Delas i kursrummet som pdf.)

Bigestam, A., Dahlström, M., Gannå, L. & Sandwall, K. (2018). ”Här böjer vi inte verb i onödan” – om samarbete och lärande inom integrerad yrkes- och andraspråksutbildning. *Sprogforum*, 66, 33–39, 7 s., <https://tidsskrift.dk/spr/article/view/125860/3>. (Delas i kursrummet som pdf.)

Dahlström, Malin och Gannå, Lisa (2025) Stödmaterial för kombinerade språk- och yrkesutbildningar inom komvux. Tillgängligt på <https://www.su.se/nationellt-centrum-for-svenska-som-andrasprak/rad-och-stod/resurser-och-fordjupning/stodmaterial-for-kombinerade-sprak-och-yrke-sutbildningar-inom-komvux-1.644021>

Hedman, C. (2010). Över- och underidentifiering av dyslexi hos tvåspråkiga. *Nordand: nordisk tidsskrift för andraspråksforskning*, 5(1), 37-68. (Delas i kursrummet som pdf.)

Hedman, C., Adams Lyngbäck, L., Paul, E., & Rosén, J. (2025). Epistemic reciprocity through a decolonial crip literacy in accommodated language education for adults. *Applied Linguistics*, 46 (2), s. 305–320, 25 s.

Källström, R. (2012). *Svenska i kontrast: tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. Kapitel 8, s. 168–194, 26 s. Studentlitteratur. ISBN: 9789144055732.

Rosén, J., Ljung Egeland, B., Norlund Shaswar, A. & Wedin, Å. (2025) *Litteracitet i andraspråksundervisning för vuxna*. 133 s. Studentlitteratur. ISBN: 9789144166094.

Skolverket. 2016. Grundläggande litteracitet. Att undervisa vuxna med svenska som andraspråk. Skolverket: Stockholm. 116 s. ISBN: 978-91-75-59258-9. (Delas i kursrummet som pdf.)

Skolverkets lärportal (2021). *Artiklar och filmer i modulen Grundläggande litteracitet för vuxna*: (Delas i kursrummet som pdf.)

Franker, Qarin: Grundläggande litteracitet för nyanlända vuxna (del 1)

Winlund, Anna: Att knäcka koden i kända sammanhang (del 2)

Klintenberg, Britt: Muntlig språkundervisning (del 3)

Basaran, Hülya: Digitala verktyg och andraspråksutveckling hos vuxna (del 4)

Franker, Qarin: Att arbeta med bilder och visuella texter (del 5)

Filmer:

Wiksten, M. (2021a). 1. Strategier för att lära sig ord. Nationellt centrum för svenska som andraspråk. <https://www.youtube.com/watch?v=kEm4EDtdePO> (23.40)

Wiksten, M. (2021b). 2. Ordinlärningsstrategier i undervisningen. Nationellt centrum för svenska som andraspråk. <https://www.youtube.com/watch?v=FPtd1NrcIRw> (27.10)

Walldén, Robert (2023). Yrkesvenska på sfi – reflektioner och rekommendationer. Slutrapport från följeforskning Yrkeskedjor. Malmö Universitet. (Delas i kursrummet som pdf.)

Delkurs 4

Block 1: *Läsning och litteraturdidaktik* (2,5 hp)

Graeske, C., & Lundström, S. 2016. Att välja texter. Skolverket. Modul: Perspektiv på litteraturundervisning. Del 2. (Delas i kursrummet som pdf.)

Hedelin, Z., & Mossberg Schüllerqvist, I. *Att läsa det obekanta*. Skolverket. Modul: Lässtrategier för skönlitteratur. (Delas i kursrummet som pdf.)

Nordenstam, A., & Olin-Scheller, C. 2018. Lättläst – en demokratifråga. I *Utbildning och Demokrati*, 27(3). s. 35–52. (Delas i kursrummet som pdf.)

Norlund Shaswar, A., & Gustafsson, Å. Litteratursamtal i Sfi undervisning studieväg 1. 2025. I Rosén, J., Ljung Egeland, B., Norlund Shaswar, A. & Wedin, Å. (Red.). *Litteracitet i andraspråksundervisning för vuxna*. Studentlitteratur. Kapitel 9. s. 217–246. 29 s.

Olofsson, M., Aldèn, K., & Wiksten, M. (Red.). 2025. *Skönlitteratur i andraspråksundervisningen*. Liber. (8 kapitel läses enligt lärarens anvisningar)

Litteratur kan tillkomma om ca 50 s.

Skönlitteratur

Assad, A. *Stjärnlösa nätter: en berättelse om kärlek, svek och rätten att välja sitt liv*. (Bok, e-bok eller ljudbok, valfritt utgivningsår.)

Assad, A., & Gabrielsson Edling, C. *Stjärnlösa nätter: en berättelse om kärlek, svek och rätten att välja sitt liv*. Lättläst. Vilja förlag. (Bok, e-bok eller ljudbok, valfri utgåva. Kan lånas som e-bok på många folkbibliotek.)

Lagerlöf, S. 1915. *Bortbytingen*. I *Skrifter. Troll och människor*. Bonniers. PDF från Litteraturbankens skola. (Delas i kursrummet som pdf.)

Lagerlöf, S. & Davidsson, C. *Bortbytingen*. Lättläst. Vilja förlag. (Bok, e-bok eller ljudbok, valfri utgåva. Kan lånas som e-bok på många folkbibliotek.)

Strindberg, A. 1903. *Ett halvt ark papper*. I *Samlade Verk 52. Ensam*. Nordstedts. *Sagor*. PDF från Litteraturbankens skola. (Delas i kursrummet som pdf.)

Strindberg, A., & Dömstedt, T. *Ett halvt ark papper*. Lättläst. Vilja förlag. (Bok, e-bok eller ljudbok, valfritt utgivningsår.) Kan lånas som e-bok på många folkbibliotek.

Lyrik (Delas i kursrummet som pdf.) En roman och flera noveller tillkommer enligt lärarens anvisningar.

Block 2: *Uppgiftskonstruktion och bedömning* (5 hp)

Olofsson, M. & Sjöqvist, L. Bedömning i svenska som andraspråk. I K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. s. 547–577, 31 s. Studentlitteratur. ISBN: 9789144070650, sid. 685–723. 38 sid.

Rydell, M. (2016). Konsten att föra ett samtal framåt – om bedömning av muntlig interaktion på SFI. I B. Kindenberg (red.). *Flerspråkighet som resurs. Symposium*

2015. s. 236–247, 11 s. Liber. ISBN: 9789147122073. (Delas i kursrummet som pdf.)

Salomonsson, Johanna. 2022. Uppgifters komplexitet. Robinson & Gilaberts modell (2007) i andraspråkskontext. *Lisetten*4/2022. s. 20–22. 2 s. (Delas i kursrummet som pdf.)

Skolverket. (2025). *Bedömningsstöd för SFI* (ej tillgängligt för studenter men presenteras i kursen).

Referenslitteratur:

Robinson, P. & Gilabert, R. (2007). Task complexity, the Cognition Hypothesis and second language learning and performance. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching* 45 (3), s. 161–176, 15 s.

<https://doi.org/10.1515/iral.2007.007> (Delas i kursrummet som pdf.)